

Βρυξέλλες, 10.6.2016
COM(2016) 376 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Η υλοποίηση της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτες χώρες το
2015**

{SWD(2016) 192 final}

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

2. BACKGROUND	3
2.1. Developments over the last few years	3
2.2. Enhancing the functioning of the MFA instrument	4
3. MACRO-FINANCIAL ASSISTANCE OPERATIONS IN 2015	6
3.1. Overview	6
3.2. Individual operations in the beneficiary countries in 2015	7
3.2.1. <i>Georgia</i>	7
3.2.2. <i>Jordan</i>	7
3.2.3. <i>Kyrgyz Republic</i>	8
3.2.4. <i>Tunisia</i>	9
3.2.5. <i>Ukraine</i>	10
4. ENSURING THE PROPER USE OF MFA FUNDS: OPERATIONAL ASSESSMENTS AND <i>EX POST</i> EVALUATIONS	11
4.1. Operational assessments	11
4.2. <i>Ex post</i> evaluations	12
5. REQUESTS FOR ASSISTANCE AND FUTURE COMMISSION PROPOSALS — BUDGETARY SITUATION	12

TOC

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η υλοποίηση της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτες χώρες το 2015

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή, ή ΜΧΣ, είναι ένα χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ που έχει σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση εξαιρετικών εξωτερικών χρηματοδοτικών αναγκών των χωρών που έχουν γεωγραφική, οικονομική και πολιτική εγγύτητα με την ΕΕ. Στόχος της είναι να αποκατασταθεί η μακροοικονομική και δημοσιονομική σταθερότητα στις υποψήφιες και εν δυνάμει υποψήφιες χώρες και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, και παράλληλα να ενθαρρυνθεί η εφαρμογή μακροοικονομικών προσαρμογών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Η ΜΧΣ αποτελεί μέσο στήριξης του ισοζυγίου πληρωμών, το οποίο συμπληρώνει και προϋποθέτει την ύπαρξη ενός προγράμματος προσαρμογής και μεταρρυθμίσεων που έχει συμφωνηθεί με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Λαμβάνει είτε τη μορφή δανείων, για τα οποία η Επιτροπή δανείζεται τα αναγκαία κονδύλια στις κεφαλαιαγορές και στη συνέχεια τα δανείζει στη δικαιούχο χώρα, είτε, σε ορισμένες περιπτώσεις, τη μορφή επιχορηγήσεων, οι οποίες χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ΜΧΣ αποτελούν ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η εφαρμογή αποτελεσματικών δημοκρατικών μηχανισμών από τη δικαιούχο χώρα. Εκταμιεύεται σε δόσεις οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την επιτυχή εφαρμογή αυστηρών μεταρρυθμιστικών μέτρων που αποσκοπούν στην επαναφορά της οικονομίας της δικαιούχου χώρας σε τροχιά μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας. Με τον τρόπο αυτό, η ΜΧΣ συμπληρώνει την κανονική συνδρομή συνεργασίας της ΕΕ και συμβάλλει στην επίτευξη του ευρύτερου στόχου για διατήρηση της σταθερότητας και προώθηση της ευημερίας πέραν των συνόρων της ΕΕ.

Το 2015 χαρακτηρίστηκε από την επίτευξη προόδου όσον αφορά την υλοποίηση υφιστάμενων πράξεων ΜΧΣ για τη Γεωργία, την Ιορδανία, τη Δημοκρατία της Κιργιζίας και την Τυνησία, καθώς και από τη συνεχιζόμενη δυσχερή πολιτική και οικονομική κατάσταση στην Ουκρανία, η οποία οδήγησε στην έγκριση μιας τρίτης, μεγάλης κλίμακας, πράξης ΜΧΣ για τη συγκεκριμένη χώρα.

Η παρούσα ετήσια έκθεση καταρτίζεται σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της Επιτροπής για την παροχή πληροφοριών, όπως προβλέπονται στις διάφορες αποφάσεις του Συμβουλίου και τις κοινές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με πράξεις ΜΧΣ. Συνοδεύεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που παρέχει πιο διεξοδικές πληροφορίες και ανάλυση του μακροοικονομικού πλαισίου και της εφαρμογής μεμονωμένων πράξεων ΜΧΣ.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

2.1. Οι εξελίξεις τα τελευταία χρόνια

Από το 1990 η ΕΕ έχει υλοποιήσει 26 πράξεις ΜΧΣ σε υποψήφιες, εν δυνάμει υποψήφιες και γειτονικές χώρες, το συνολικό ύψος των οποίων υπερβαίνει το ποσό των 10 δισ. EUR. Οι μεμονωμένες πράξεις ΜΧΣ κυμαίνονται από σχετικά μικρές πράξεις –η μικρότερη αφορά ποσόν 15 εκατ. EUR και υλοποιήθηκε το 1996 στη Μολδαβία– έως πράξεις μεγάλης κλίμακας, όπως η πλέον πρόσφατη ύψους 1,8 δισ. EUR στην Ουκρανία.

Ο αριθμός και ο όγκος των πράξεων ΜΧΣ επηρεάστηκε από τις παγκόσμιες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές εξελίξεις. Από το 2011 και μετά, οι όροι χρηματοδότησης στις παγκόσμιες κεφαλαιαγορές για τις αναδυόμενες οικονομίες επιδεινώθηκαν σε σημαντικό βαθμό, αντικατοπτρίζοντας εν μέρει τους χειρισμούς ασφαλείας στον απόηχο της κρίσης δημοσίου χρέους της ζώνης του ευρώ. Επιπλέον, η Αραβική Άνοιξη και οι επακόλουθες πολιτικές και οικονομικές αναταραχές στις αραβικές μεσογειακές χώρες εταίρους προκάλεσαν αυξημένη πίεση στους προϋπολογισμούς και στην εξωτερική δημοσιονομική θέση των εν λόγω χωρών. Οι εξελίξεις αυτές οδήγησαν σε αυξημένη ζήτηση για ΜΧΣ το 2012 και 2013, με αιτήσεις στήριξης από την Αίγυπτο, την Ιορδανία και την Τυνησία.

Το 2014, οι συγκρούσεις στην ανατολική Ουκρανία και η έντονη επιδείνωση της οικονομικής και δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας ενεργοποίησαν την παροχή στήριξης μέσω ΜΧΣ σε ένα άνευ προηγουμένου επίπεδο. Κατά την περίοδο 2014-2015 διατέθηκαν στην Ουκρανία, στο πλαίσιο τριών πράξεων ΜΧΣ, κεφάλαια ύψους 3,4 δισ. EUR, όλα υπό μορφή δανείων, εκ των οποίων τα 2,21 δισ. EUR είχαν εκταμιευθεί έως τον Δεκέμβριο του 2015. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική συνδρομή που έχει χορηγηθεί ποτέ σε τρίτη χώρα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Παρότι από τα μέσα του 2015 υπήρξαν ενδείξεις μακροοικονομικής σταθεροποίησης στην Ουκρανία, η κατάσταση παραμένει επισφαλής. Ασταθής παραμένει επίσης η κατάσταση και σε άλλες ανατολικές γειτονικές χώρες, ιδίως στη Λευκορωσία και τη Μολδαβία, η οποία συνδέεται τόσο με εγχώριους παράγοντες όσο και με τις επιπτώσεις των οικονομικών εξελίξεων στη Ρωσία.

Ομοίως, και παρά τις βελτιώσεις που σημειώθηκαν σε ορισμένες χώρες, οι περιφερειακές συγκρούσεις και τα θέματα ασφάλειας συνέχισαν να αποτελούν τροχοπέδη για τις μακροοικονομικές επιδόσεις στις χώρες της Νότιας Γειτονίας το 2015. Η κατάσταση αυτή οδήγησε στην έγκριση νέας πρότασης ΜΧΣ για την Τυνησία και σε συζητήσεις σχετικά με επακόλουθη πράξη και για την Ιορδανία, σε συνάρτηση και πάλι με τις επιπτώσεις του συριακού πολέμου στη χώρα, μεταξύ άλλων λόγω της προσφυγικής κρίσης.

2.2. Ενίσχυση της λειτουργίας του μέσου ΜΧΣ

Για την επιτάχυνση της βραδείας διαδικασίας λήψης αποφάσεων, η οποία χαρακτηρίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως μία από τις κυριότερες αδυναμίες του μέσου ΜΧΣ, η Επιτροπή υπέβαλε στις 4 Ιουλίου 2011 πρόταση κανονισμού-

πλαίσιου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή σε τρίτες χώρες¹. Οι κύριοι στόχοι της πρότασης ήταν οι ακόλουθοι:

- i. εξασφάλιση ταχύτερης και αποτελεσματικότερης διαδικασίας λήψης αποφάσεων·
- ii. δημιουργία γενικού πλαισίου για τις πράξεις ΜΧΣ·
- iii. ευθυγράμμιση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων με τη διαδικασία άλλων μέσων εξωτερικής χρηματοδότησης.

Ως αποτέλεσμα των εκτενών συζητήσεων με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η Επιτροπή έκρινε ότι η φύση της πρότασης της μεταβλήθηκε κατά τη διάρκεια της παρατεταμένης νομοθετικής διαδικασίας σε τέτοιο βαθμό ώστε δεν είχε πλέον λόγο ύπαρξης και, ως εκ τούτου, αποφάσισε στις 8 Μαΐου 2013 να αποσύρει την πρότασή της².

Μετά την απόσυρση της πρότασης αυτής, και σύμφωνα με το άρθρο 263 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο άσκησε, στις 18 Ιουλίου 2013, προσφυγή ακυρώσεως κατά της Επιτροπής ενώπιον του Δικαστηρίου. Με την απόφασή του της 14ης Απριλίου 2015, το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή του Συμβουλίου, επιβεβαιώνοντας ότι η απόσυρση της πρότασης από την Επιτροπή ήταν δικαιολογημένη³. Ως εκ τούτου, οι νομοθετικές αποφάσεις για μεμονωμένες πράξεις ΜΧΣ εξακολουθούν να εκδίδονται από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά περίπτωση, στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας.

Η πρόσφατη εμπειρία, και ιδίως η ανάγκη για την ταχεία έναρξη νέων πράξεων ΜΧΣ στην Ουκρανία το 2014 και το 2015, τόνισε εκ νέου την ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι η ΜΧΣ, ως μέσο έκτακτης ανάγκης, θα μπορεί να κινητοποιηθεί γρήγορα ως αντίδραση σε καταστάσεις κρίσης. Σε αυτό το πλαίσιο, οι συννομοθέτες κατέβαλαν προσπάθειες ώστε να επιταχυνθεί η διαδικασία λήψης αποφάσεων στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, ιδίως για την τελευταία πράξη ΜΧΣ στην Ουκρανία, η οποία εγκρίθηκε το 2015 σε χρονικό διάστημα λίγο μεγαλύτερο από τρεις μήνες. Ωστόσο, το περιθώριο επιτάχυνσης της διαδικασίας έγκρισης στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας εξακολουθεί να είναι περιορισμένο, όπως καταδεικνύεται και από την προσφυγή στη διαδικασία του επείγοντος, δυνάμει του άρθρου 213 της ΣΛΕΕ, για την έγκριση της δεύτερης πράξης ΜΧΣ για την Ουκρανία το 2014.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τους συννομοθέτες και να διερευνά τρόπους για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της υφιστάμενης διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

---

¹ COM(2011) 396 τελικό της 4.7.2011.

² Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την υλοποίηση της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτες χώρες το 2013 – COM(2014) 372 final.

³ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ.: απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως), της 14ης Απριλίου 2015, υπόθεση C-409/13, *Συμβούλιο κατά Επιτροπής*, ECLI:EU:C:2015:217.

3. ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΟ 2015

3.1. Επισκόπηση

Το 2015 σημειώθηκε πρόοδος σχετικά με τις ακόλουθες αποφάσεις ΜΧΣ:

- **Γεωργία:** Πρόκειται για τη δεύτερη από τις δύο πράξεις ΜΧΣ για τις οποίες είχε δεσμευτεί η ΕΕ το 2008 και οι οποίες εγκρίθηκαν από τους συννομοθέτες τον Αύγουστο του 2013. Ανέρχεται σε 46 εκατ. EUR, εκ των οποίων το 50 % προβλεπόταν να χορηγηθεί υπό μορφή δανείων και το υπόλοιπο 50 % υπό μορφή επιχορηγήσεων. Το σκέλος της επιχορήγησης της πρώτης δόσης (13 εκατ. EUR) εκταμιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2015 και το σκέλος του δανείου (10 εκατ. EUR) τον Απρίλιο. Δεδομένου ότι η Γεωργία εφάρμοσε τα μέτρα πολιτικής τα οποία συμφωνήθηκαν στο μνημόνιο συνεννόησης που υπεγράφη με την ΕΕ, η εκταμίευση της δεύτερης δόσης (ύψους 23 εκατ. EUR) προβλέπεται για το 2016, υπό την προϋπόθεση ότι το πρόγραμμα του ΔΝΤ θα παραμείνει στη σωστή πορεία.
- **Ιορδανία:** Τον Δεκέμβριο του 2013 οι συννομοθέτες ενέκριναν την πρόταση της Επιτροπής για τη χορήγηση 180 εκατ. EUR στην Ιορδανία υπό μορφή δανείων. Η πράξη εκταμιεύθηκε πλήρως το 2015, σε δύο δόσεις ύψους 100 εκατ. EUR και 80 εκατ. EUR αντιστοίχως. Η πρώτη δόση εκταμιεύθηκε τον Φεβρουάριο του 2015 και η δεύτερη τον Οκτώβριο του 2015.
- **Δημοκρατία της Κιργιζίας:** Η πράξη ΜΧΣ, η οποία συνίσταται σε 15 εκατ. EUR υπό μορφή δανείων και σε 15 εκατ. EUR υπό μορφή επιχορηγήσεων, υλοποιείται κατ' εξαίρεση, υπό την έννοια ότι η Δημοκρατία της Κιργιζίας βρίσκεται εκτός του συνήθους γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του μέσου ΜΧΣ. Μετά την έγκριση των συννομοθετών τον Οκτώβριο του 2013, η πρώτη δόση της συνδρομής αποδεσμεύθηκε το 2015: η επιχορήγηση των 10 εκατ. EUR εκταμιεύθηκε τον Ιούνιο του 2015 και το δάνειο των 5 εκατ. EUR τον Οκτώβριο του 2015. Το σκέλος της επιχορήγησης της δεύτερης δόσης εκταμιεύθηκε τον Φεβρουάριο του 2016 και το σκέλος του δανείου εκταμιεύθηκε τον Απρίλιο του 2016.
- **Τυνησία:** Τον Δεκέμβριο του 2013 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για τη χορήγηση ΜΧΣ ύψους έως 250 εκατ. EUR στην Τυνησία, υπό μορφή δανείων. Η απόφαση εκδόθηκε από τους συννομοθέτες τον Μάιο του 2014 και το ποσό της συνδρομής αυξήθηκε σε 300 εκατ. EUR. Οι δύο πρώτες δόσεις (ύψους 100 εκατ. EUR η καθεμία) εκταμιεύθηκαν τον Μάιο και τον Δεκέμβριο του 2015 αντιστοίχως. Η εκταμίευση της τρίτης και τελευταίας δόσης προβλέπεται για το 2016.

Για την **Ουκρανία**, εκταμιεύθηκαν συνολικά 850 εκατ. EUR υπό μορφή δανείων στο πλαίσιο δύο προγραμμάτων ΜΧΣ το 2015. Το πρώτο (ΜΧΣ I), το οποίο βασιζόταν στις αποφάσεις που εκδόθηκαν το 2002 και το 2010, παρείχε ΜΧΣ συνολικού ύψους 610 εκατ. EUR. Από το ποσό αυτό, τα 360 εκατ. EUR εκταμιεύθηκαν σε δύο δόσεις τον Μάιο και τον Νοέμβριο του 2014 αντιστοίχως. Η εκταμίευση της τρίτης και τελευταίας δόσης (250 εκατ. EUR) πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2015.

Επιπλέον, σε συνάρτηση με την περαιτέρω επιδείνωση της μακροοικονομικής κατάστασης της Ουκρανίας, η Επιτροπή πρότεινε τον Ιανουάριο του 2015 νέα πράξη ΜΧΣ (ΜΧΣ ΙΙΙ), ύψους έως 1,8 δισ. EUR, για τον μετριασμό των εξωτερικών χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας και τη στήριξη μιας ολοκληρωμένης δέσμης μεταρρυθμίσεων. Με αυτή την πρόσθετη πράξη, η οποία είναι η τρίτη που υλοποιείται στην Ουκρανία από το 2014, το σύνολο της ΜΧΣ που διατίθεται από την ΕΕ στην Ουκρανία ανέρχεται σε 3,4 δισ. EUR. Μετά την έγκριση των συννομοθετών τον Απρίλιο του 2015, η πρώτη δόση των 600 εκατ. EUR εκταμιεύθηκε τον Ιούλιο του 2015. Η εκταμίευση της δεύτερης δόσης της εν λόγω πράξης (ύψους επίσης 600 εκατ. EUR) είχε προβλεφθεί αρχικά για το 2015. Ωστόσο, η εκταμίευση της δόσης αυτής καθυστέρησε αντανακλώντας την ανεπαρκή πρόοδο που σημειώθηκε ως προς την εφαρμογή διαφόρων μεταρρυθμιστικών μέτρων. Τόσο η συγκεκριμένη δόση όσο και η τρίτη δόση αναμένεται να καταστούν διαθέσιμες κατά τη διάρκεια του 2016, με την επιφύλαξη της επιτυχούς εφαρμογής της οικονομικής πολιτικής και της τήρησης των όρων χρηματοδότησης που έχουν συμφωνηθεί με την Ουκρανία, καθώς και των συνεχών ικανοποιητικών επιδόσεων ως προς την εφαρμογή του προγράμματος του ΔΝΤ.

3.2. Μεμονωμένες πράξεις στις δικαιούχες χώρες κατά τη διάρκεια του 2015

3.2.1. Γεωργία

Τον Αύγουστο του 2013, η ΕΕ ενέκρινε ΜΧΣ στη Γεωργία ανώτατου ύψους έως 46 εκατ. EUR, εκ των οποίων το 50 % υπό μορφή επιχορηγήσεων και το υπόλοιπο 50 % υπό μορφή δανείων, η οποία προβλεπόταν να χορηγηθεί σε δύο ισόποσες δόσεις. Πρόκειται για τη δεύτερη από τις δύο ισόποσες πράξεις ΜΧΣ που δεσμεύθηκε να υλοποιήσει η ΕΕ στο πλαίσιο της διεθνούς διάσκεψης δωρητών που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες τον Οκτώβριο του 2008, όταν η οικονομία της Γεωργίας υφίστατο τις επιπτώσεις της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και της σύντομης σύγκρουσης που είχε ξεσπάσει το ίδιο έτος με τη Ρωσία.

Μετά τη σύναψη νέου προγράμματος εκταμιεύσεων μεταξύ της Γεωργίας και του ΔΝΤ τον Ιούλιο του 2014, οι διαπραγματεύσεις για τη χορήγηση ΜΧΣ επανενεργοποιήθηκαν. Το μνημόνιο συνεννόησης, η συμφωνία δανειακής διευκόλυνσης και η συμφωνία επιχορήγησης υπογράφηκαν και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και κυρώθηκαν, κατά περίπτωση, από το κοινοβούλιο της Γεωργίας τον Δεκέμβριο του 2014.

Η πρώτη δόση της ΜΧΣ εκταμιεύθηκε τον Ιανουάριο (13 εκατ. EUR υπό μορφή επιχορηγήσεων) και τον Απρίλιο του 2015 (10 εκατ. EUR υπό μορφή δανείων) βάσει των ικανοποιητικών επιδόσεων όσον αφορά την εφαρμογή του προγράμματος του ΔΝΤ από τη Γεωργία. Η δεύτερη δόση, ύψους 23 εκατ. EUR, καθυστέρησε λόγω της αναβολής της δεύτερης επισκόπησης του προγράμματος του ΔΝΤ. Τον Νοέμβριο του 2015, το ΔΝΤ πραγματοποίησε επίσκεψη στην Τιφλίδα για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων σχετικά με τη δεύτερη και την τρίτη επισκόπηση του προγράμματος. Ωστόσο, οι συζητήσεις δεν απέφεραν αποτελέσματα. Εν τω μεταξύ, η Επιτροπή διενέργησε τον Νοέμβριο του 2015 τον έλεγχο συμμόρφωσης με τους ειδικούς όρους περί μεταρρυθμίσεων που συνδέονται με την εκταμίευση της δεύτερης δόσης της ΜΧΣ από την ΕΕ και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνταν όλοι. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να προβεί στην εκταμίευση αυτής της δεύτερης και

τελευταίας δόσης αμέσως μετά την ολοκλήρωση της υπό εξέλιξη επισκόπησης του προγράμματος από το Συμβούλιο του ΔΝΤ.

Το επιδεινούμενο εξωτερικό περιβάλλον μετά το τέλος του 2014 μείωσε δραστικά τις εξαγωγές και τα εμβάσματα της Γεωργίας, με συνέπεια την επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ από 4,6 % το 2014 σε 2,8 % το 2015. Το γεωργιανό λάρι απώλεσε το ένα τέταρτο της αξίας του κατά την περίοδο μεταξύ Νοεμβρίου 2014 και Δεκεμβρίου 2015 ενώ αυξήθηκαν τα εξωτερικά τρωτά σημεία. Παρά την επιβράδυνση της εγχώριας ζήτησης, την υψηλή υποτίμηση του λάρι και την πτώση των τιμών πετρελαίου, το έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε σχεδόν στο 12 % του ΑΕΠ το 2015, ενώ το εξωτερικό χρέος αυξήθηκε σε ποσοστό άνω του 100 % του ΑΕΠ λόγω των αποτελεσμάτων αποτίμησης. Τα συναλλαγματικά αποθέματα καλύπτουν περίπου τρεις μήνες εισαγωγών του επόμενου έτους.

Παρά τη δυσχερή οικονομική κατάσταση, η κυβέρνηση άσκησε συνολικά υπεύθυνη δημοσιονομική πολιτική και αυστηρή νομισματική πολιτική και επέτρεψε την υποτίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας, για να διευκολυνθεί η απορρόφηση των εξωτερικών κραδασμών. Όσον αφορά το τραπεζικό σύστημα, παρά τον υψηλό βαθμό δολαριοποίησης που το χαρακτηρίζει, παραμένει σταθερό και με ικανοποιητικό επίπεδο κεφαλαιοποίησης, γεγονός που αντικατοπτρίζει την άσκηση προσεκτικής εποπτείας και ρύθμισης από την κεντρική τράπεζα.

3.2.2. *Ιορδανία*

Μετά την επίσημη αίτηση της Ιορδανίας για ΜΧΣ τον Δεκέμβριο του 2012, η Επιτροπή ενέκρινε στις 29 Απριλίου 2013 πρόταση απόφασης για τη χορήγηση ΜΧΣ ύψους έως 180 εκατ. EUR υπό μορφή μεσοπρόθεσμου δανείου. Η απόφαση εκδόθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 11 Δεκεμβρίου 2013. Στις αρχές του 2014 ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις σχετικά με το μνημόνιο συνεννόησης στο οποίο ορίζονταν τα μέτρα οικονομικής πολιτικής που έπρεπε να λάβουν οι αρχές της Ιορδανίας, καθώς και σχετικά με τη συμφωνία δανειακής διευκόλυνσης. Τα δύο έγγραφα υπογράφηκαν τον Μάρτιο του 2014. Το ποσό της ΜΧΣ για την Ιορδανία προοριζόταν να συμπληρώσει τα κεφάλαια που χορηγήθηκαν από το ΔΝΤ στο πλαίσιο της συμφωνίας stand-by, η οποία άρχισε να ισχύει τον Αύγουστο του 2012 και έληξε τρία έτη αργότερα. Η πρώτη δόση της πράξης ΜΧΣ (100 εκατ. EUR) εκταμιεύθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 2015, ενώ η δεύτερη δόση (80 εκατ. EUR) εκταμιεύθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2015.

Το 2015 η οικονομία της Ιορδανίας σημείωσε επιβράδυνση της τάξης του 2,4 % λόγω των συνεχιζόμενων συγκρούσεων στο Ιράκ και στη Συρία, οι οποίες επηρέασαν τον τουρισμό, τις εξαγωγές και την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων. Συνεπεία τούτου, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε εκ νέου σε 13,8 % το τρίτο τρίμηνο του 2015, έναντι 11,9 % το 2014. Εκτιμάται ότι, με τη συμβολή των απότομων πτώσεων στις τιμές των καυσίμων και των μεταφορών, ο πληθωρισμός μειώθηκε το 2015 σε -0,9 %.

Παρά τις χαμηλότερες τιμές του πετρελαίου, η δημοσιονομική εξυγίανση δεν σημείωσε πρόοδο το 2015. Η επιβράδυνση της οικονομίας, σε συνδυασμό με την υστέρηση στις εισπράξεις φόρων επί των πωλήσεων, είχε ως συνέπεια την αύξηση του πρωτογενούς δημοσιονομικού ελλείμματος (εξαιρουμένων των επιχορηγήσεων και των μεταβιβάσεων

προς τη NEPCO, την επιχείρηση ηλεκτρισμού, και προς την WAJ, την εταιρεία ύδρευσης της Ιορδανίας) περίπου στο 5,2 % του ΑΕΠ το 2015, έναντι 4,5 % του ΑΕΠ το 2014. Η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνει την ασταθή δημοσιονομική θέση της Ιορδανίας, δεδομένου ότι η χώρα εξακολουθεί να εξαρτάται από εξωτερικές επιχορηγήσεις, οι οποίες ανήλθαν το 2015 περίπου στο 1,8 % του ΑΕΠ. Το έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (εξαιρουμένων των επιχορηγήσεων) εκτιμάται ότι συρρικνώθηκε στο 11,7 % του ΑΕγχΠ για το 2015, έναντι 12,1 % το 2014, και τούτο χάρη στη μείωση των τιμών πετρελαίου. Τον Δεκέμβριο του 2015, τα διεθνή συναλλαγματικά αποθέματα κυμαίνονταν στο ικανοποιητικό επίπεδο των 14,7 δισ. USD, ποσό που ισοδυναμούσε με 6,8 μήνες εξαγωγών του επόμενου έτους.

Τον Αύγουστο του 2015, η Ιορδανία ολοκλήρωσε την τριετή συμφωνία stand-by, αξίας 2 δισ. USD (800 % της ποσόστωσης), που είχε συνάψει με το ΔΝΤ. Έκτοτε, οι ιορδανικές αρχές βρίσκονται στο στάδιο των συνομιλιών με το προσωπικό του Ταμείου για την έναρξη νέου προγράμματος του ΔΝΤ. Το νέο πρόγραμμα, το οποίο θα είναι μεγαλύτερης διάρκειας, αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή το δεύτερο εξάμηνο του 2016.

Κατά τη διάρκεια της διάσκεψης «Supporting Syria and the Region» (Παροχή στήριξης στη Συρία και την ευρύτερη περιοχή) που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 4 Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή δεσμεύθηκε να διαθέσει 2,4 δισ. EUR για την παροχή στήριξης σε χώρες που πλήττονται από την προσφυγική κρίση. Λαμβανομένων υπόψη των εντεινόμενων δυσκολιών του περιφερειακού πλαισίου, και κατόπιν υποβολής επίσημης αίτησης από τις αρχές της Ιορδανίας τον Μάρτιο του 2016, το 2016 θα προταθεί η χορήγηση νέας ΜΧΣ στην Ιορδανία.

3.2.3. Δημοκρατία της Κιργιζίας

Στον απόηχο της εθνοτικής και πολιτικής βίας που οδήγησε σε απότομη πτώση της οικονομικής δραστηριότητας και σε σημαντικό έλλειμμα εξωτερικής χρηματοδότησης, η ΕΕ δεσμεύθηκε, στο πλαίσιο της διεθνούς διάσκεψης δωρητών που πραγματοποιήθηκε στο Μπισκέκ τον Ιούλιο του 2010, να παράσχει στήριξη για την ανάκαμψη της Δημοκρατίας της Κιργιζίας. Η δέσμευση αυτή οδήγησε στην υποβολή πρότασης από την Επιτροπή, τον Δεκέμβριο του 2011, για τη χορήγηση στη Δημοκρατία της Κιργιζίας ΜΧΣ ύψους έως 30 εκατ. EUR (15 εκατ. EUR υπό μορφή δανείων και 15 εκατ. EUR υπό μορφή επιχορηγήσεων). Η απόφαση ΜΧΣ εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 22 Οκτωβρίου 2013. Το μνημόνιο συνεννόησης και η συμφωνία δανειακής διευκόλυνσης υπογράφηκαν προς το τέλος του 2014 και κυρώθηκαν από το κοινοβούλιο της Κιργιζίας τον Φεβρουάριο του 2015.

Όπως επισημαίνεται ανωτέρω, η πράξη ΜΧΣ υλοποιήθηκε κατ' εξαίρεση, υπό την έννοια ότι η Δημοκρατία της Κιργιζίας βρίσκεται εκτός του συνήθους γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του μέσου ΜΧΣ. Ωστόσο, αιτιολογήθηκε από το εύρος των πολιτικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων εκδημοκρατισμού στη χώρα και τη θέση της σε μια περιοχή μεγάλης οικονομικής και πολιτικής σημασίας για την ΕΕ. Η πρώτη δόση ύψους 15 εκατ. EUR εκταμιεύθηκε σε δύο τμηματικές καταβολές, εκ των οποίων η πρώτη υπό μορφή επιχορήγησης 10 εκατ. EUR τον Ιούνιο του 2015 και η δεύτερη υπό μορφή δανείου 5 εκατ. EUR τον Οκτώβριο του 2015. Μετά την ικανοποιητική ολοκλήρωση του ελέγχου συμμόρφωσης για τη δεύτερη δόση, η Επιτροπή προχώρησε, στις

10 Φεβρουαρίου 2016, στην εκταμίευση του σκέλους της επιχορήγησης της εν λόγω δόσης (5 εκατ. EUR) προς τις αρχές της Κιργιζίας. Το σκέλος του δανείου (10 εκατ. EUR) εκταμιεύθηκε στις 13 Απριλίου 2016.

Η οικονομία της Κιργιζίας διατηρείται σε σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο και επιδεικνύει ανθεκτικότητα απέναντι στις δυσμενείς εξωτερικές οικονομικές συνθήκες, ιδίως στην περιοχή της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών (ΚΑΚ). Το 2015, η αύξηση του ΑΕΠ ανήλθε σε 3,5 %, χάρη στις σταθερές επιδόσεις των τομέων της γεωργίας και των υπηρεσιών, ενώ ο πληθωρισμός μειώθηκε στο 3,4 %. Η κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών της χώρας παραμένει ευάλωτη, γεγονός που αντανακλά το υψηλό διαρθρωτικό έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Η επιδεινούμενη οικονομική κρίση στη Ρωσία και οι υποτονικές επιδόσεις σε άλλες χώρες της ΚΑΚ περιορίζουν τις εξαγωγές και έχουν συμπιέσει τις εισαγωγές μέσω της μείωσης των εμβασμάτων. Κατά συνέπεια, το έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών παραμένει πολύ υψηλό, ανερχόμενο το 2015 στο 16 % του ΑΕΠ. Τα συνολικά διεθνή συναλλαγματικά αποθέματα μειώθηκαν σε 1,78 δισ. USD έως το τέλος του 2015, ήτοι σε 3,7 μήνες προβλεπόμενων εισαγωγών, καταγράφοντας πτώση από 1,96 δισ. USD, ήτοι 4,4 μήνες, στο τέλος του 2014. Τον Δεκέμβριο του 2015 το ΔΝΤ ολοκλήρωσε επιτυχώς την πρώτη επισκόπηση του προγράμματος στο πλαίσιο της τριετούς ρύθμισης διευρυμένης πιστωτικής διευκόλυνσης που εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2015. Χάρη στην έγκριση του Συμβουλίου του ΔΝΤ κατέστη δυνατή η άμεση εκταμίευση 9,514 εκατ. υπό μορφή ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων (13,2 εκατ. USD) για τη Δημοκρατία της Κιργιζίας.

3.2.4. *Τυνησία*

Τον Ιούνιο του 2013, το Συμβούλιο του ΔΝΤ ενέκρινε τη σύναψη με την Τυνησία 24μηνιας συμφωνίας stand-by ύψους 1,75 δισ. USD, η οποία παρατάθηκε στη συνέχεια έως τον Δεκέμβριο του 2015. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τυνησία έλαβε από την ΕΕ συμπληρωματική ΜΧΣ ύψους 300 εκατ. EUR υπό μορφή δανείων, η οποία εγκρίθηκε τον Μάιο του 2014. Τα 200 εκατ. EUR εκταμιεύθηκαν σε δύο ισόποσες δόσεις τον Μάιο και τον Δεκέμβριο του 2015 αντιστοίχως. Το υπόλοιπο ποσό των 100 εκατ. EUR αναμένεται να εκταμιευθεί κατά τη διάρκεια του 2016.

Το 2015, κυρίως ως αποτέλεσμα των δυσμενών οικονομικών επιπτώσεων των τρομοκρατικών επιθέσεων (ιδίως στους τομείς του τουρισμού, των μεταφορών και των επενδύσεων) και εξαιτίας διαταραχών στην παραγωγή οι οποίες οφείλονταν σε κοινωνικές αναταραχές, οι προβλέψεις για την ανάπτυξη αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα κάτω σε 0,5 % έναντι πρόβλεψης 3 % στην αρχή του έτους, ενώ η κατάσταση αυτή επηρεάζει αρνητικά την ήδη ευάλωτη θέση του ισοζυγίου πληρωμών και τη δημοσιονομική θέση της χώρας, δημιουργώντας σημαντικές χρηματοδοτικές ανάγκες.

Η ανεργία παραμένει υψηλή, σε ποσοστό 15 %, και πλήττει ιδιαίτερα τους νέους και τους αποφοίτους (άνω του 30 %). Ο μέσος δείκτης του πληθωρισμού ήταν περίπου 4,4 % το 2015 και παρουσιάζει πτωτική τάση. Όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά, μετά την επίτευξη ορισμένου βαθμού δημοσιονομικής εξυγίανσης το 2014, το διαρθρωτικό έλλειμμα (εξαιρουμένου του κόστους της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών) αυξήθηκε το 2015 από 4,2 % του ΑΕΠ σε 4,7 % του ΑΕΠ, σε μεγάλο βαθμό λόγω μέτρων στο σκέλος των δαπανών που ελήφθησαν στον απόηχο των τρομοκρατικών επιθέσεων, και παρά την εξοικονόμηση δαπανών που προέκυψε από τις χαμηλότερες από τις

αναμενόμενες τιμές του πετρελαίου. Το χρέος της γενικής κυβέρνησης εξακολούθησε να αυξάνεται, ανερχόμενο σε ποσοστό 53 % του ΑΕΠ το 2015, και προβλέπεται να κορυφωθεί σε 61 % του ΑΕΠ έως το τέλος του 2018, προτού αρχίσει να αντιστρέφεται αυτή η τάση. Επίσης, έχει προγραμματιστεί σημαντική αύξηση στην εξόφληση του δημόσιου χρέους την επόμενη διετία.

Οι αξιολογήσεις δημόσιου χρέους της Τυνησίας υποβαθμίστηκαν επανειλημμένα από το 2011, την τελευταία φορά το 2014 (από Ba2 σε Ba3 από τον οίκο Moody's και από BB σε BB από τη Standard & Poor's.) Παρά τη μείωση των τιμών του πετρελαίου, την υποχώρηση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας και τις βελτιωμένες επιδόσεις ως προς τις εξαγωγές, οι αρνητικές συνέπειες των τρομοκρατικών επιθέσεων στον τουρισμό συνέτειναν στη διατήρηση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2015 σε μη βιώσιμο υψηλό επίπεδο της τάξης του 8,8 % του ΑΕγχΠ. Εκτιμάται ότι τα αποθέματα ανήλθαν στο τέλος του 2015 σε 7,5 δισ. USD περίπου, ήτοι στο αντίστοιχο εισαγωγών 3 μόλις μηνών.

Σε αυτό το πλαίσιο, και μετά την ολοκλήρωση της έκτης επισκόπησης του προγράμματος του ΔΝΤ τον περασμένο Σεπτέμβριο, η Τυνησία ζήτησε τη δρομολόγηση διάδοχης ρύθμισης με το ΔΝΤ, η οποία βρίσκεται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση και αναμένεται να υποβληθεί προς έγκριση στο Συμβούλιο του ΔΝΤ στα μέσα του 2016. Κατόπιν αίτησης για τη χορήγηση περαιτέρω στήριξης στο πλαίσιο της ΜΧΣ που υπέβαλαν οι αρχές της Τυνησίας τον Αύγουστο του 2015, η Επιτροπή ενέκρινε, τον Φεβρουάριο του 2016, πρόταση νέας πράξης ΜΧΣ ύψους έως 500 εκατ. EUR υπό μορφή δανείων.

3.2.5. Ουκρανία

Για την αντιμετώπιση της ταχέως επιδεινούμενης οικονομικής κατάστασης και της ασθενούς θέσης του ισοζυγίου πληρωμών της Ουκρανίας, η Επιτροπή πρότεινε τον Ιανουάριο του 2015 νέα πράξη ΜΧΣ ύψους έως 1,8 δισ. EUR υπό μορφή δανείων, η οποία προβλεπόταν να εκταμιευθεί σε τρεις ισόποσες δόσεις των 600 εκατ. EUR η καθεμία. Μετά την πρόταση αυτή ακολούθησαν δύο προγράμματα ΜΧΣ («ΜΧΣ Ι» και ΜΧΣ ΙΙ»), συνολικής αξίας 1,61 δισ. EUR, τα οποία ξεκίνησαν το 2014. Η πρώτη δόση στο πλαίσιο της νέας πράξης («ΜΧΣ ΙΙΙ») εκταμιεύθηκε τον Ιούλιο του 2015, μετά την εκταμίευση της τελευταίας εναπομένουσας δόσης ύψους 250 εκατ. EUR από τη ΜΧΣ Ι, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2015. Ως εκ τούτου, το 2015 διατέθηκε στην Ουκρανία συνολική μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή ύψους 850 εκατ. EUR.

Οι εκταμιεύσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν μετά την υπαγωγή της Ουκρανίας σε νέο τετραετές πρόγραμμα του ΔΝΤ τον Μάρτιο του 2015. Ωστόσο, η αποδέσμευση της δεύτερης δόσης της ΜΧΣ ΙΙΙ καθυστέρησε. Όπως επισημαίνεται ανωτέρω, η καθυστέρηση αυτή οφειλόταν στην έλλειψη συμμόρφωσης προς ορισμένα από τα συμφωνηθέντα μέτρα πολιτικής. Με την επιφύλαξη της επιτυχούς και έγκαιρης εφαρμογής των μέτρων πολιτικής που συνδέονται με τη ΜΧΣ ΙΙΙ, καθώς και της συνεχούς προόδου στο πλαίσιο του προγράμματος του ΔΝΤ, η Επιτροπή βρίσκεται σε ετοιμότητα για την εκταμίευση των εναπομενουσών δύο δόσεων, συνολικού ύψους 1,2 δισ. EUR, από τη ΜΧΣ ΙΙΙ εντός του 2016.

Το 2015 η ύφεση στην Ουκρανία επιδεινώθηκε. Η μείωση του πραγματικού ΑΕΠ άγγιξε το ποσοστό του 9,9 % σε πραγματικούς όρους, έναντι 6,6 % το προηγούμενο έτος. Η πτώση στην παραγωγή εντάθηκε από τη μειωμένη εμπιστοσύνη των καταναλωτών και την απώλεια της παραγωγικής ικανότητας λόγω της σύγκρουσης στα ανατολικά της χώρας. Με την αποκλιμάκωση της σύγκρουσης και τη διάθεση σημαντικής διεθνούς χρηματοδοτικής στήριξης, η οικονομία της Ουκρανίας παρουσίασε ενδείξεις οικονομικής σταθεροποίησης κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους.

Η οξεία νομισματική κρίση στις αρχές του 2015, σε συνδυασμό με τις απότομες αυξήσεις των τιμών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, εκτόξευσε το 2015 τον πληθωρισμό βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή σε ποσοστό έως 48,7 % κατά μέσο όρο. Το περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού ευνόησε την αύξηση των εσόδων του προϋπολογισμού σε ονομαστικούς όρους και, σε συνδυασμό με την άσκηση συντηρητικής πολιτικής δαπανών, συνέβαλε σε σημαντική μείωση του ενοποιημένου δημοσιονομικού ελλείμματος στο 1,6 % του ΑΕΠ το 2015. Παρά τη δημοσιονομική εξυγίανση, το δημόσιο χρέος αυξήθηκε το ίδιο έτος κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, ανερχόμενο στο τέλος του 2015 σε 79,4 % του ΑΕΠ λόγω της συνεχιζόμενης υποτίμησης του νομίσματος.

Η εξωτερική προσαρμογή της Ουκρανίας συνεχίστηκε το 2015 και το έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε στο 0,2 % του ΑΕΠ ως αποτέλεσμα της απότομης συρρίκνωσης των εισαγωγών, η οποία αντιστάθμισε την παράλληλη πτώση των εξαγωγών (τόσο σε όγκο όσο και σε τιμές). Ο ρυθμός εκροών ιδιωτικών κεφαλαίων επιβραδύνθηκε κατά τη διάρκεια του έτους, σε συνάρτηση με τη σταδιακή εδραίωση της μακροοικονομικής σταθεροποίησης. Εν τω μεταξύ, οι επίσημες ροές βοήθειας παρείχαν στην Ουκρανία τη δυνατότητα να αναπληρώσει το ακαθάριστα διεθνή συναλλαγματικά

αποθέματα – σε 13,3 δισ. USD στο τέλος του 2015, από 7,5 δισ. USD το προηγούμενο έτος. Στο πλαίσιο του προγράμματος του ΔΝΤ, η Ουκρανία συνήψε με ιδιώτες πιστωτές συμφωνία για την αναδιάρθρωση περίπου 19 δισ. USD του χρέους της. Εκτός από την παράταση της προθεσμίας λήξης, η συμφωνία οδήγησε επίσης σε ελάφρυνση του χρέους της τάξης περίπου των 3 δισ. USD.

4. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΣΩΣΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΗΣ ΜΧΣ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

4.1. Επιχειρησιακές αξιολογήσεις

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ, η Επιτροπή διενεργεί επιχειρησιακές αξιολογήσεις με τη βοήθεια εξωτερικών συμβούλων, ώστε να λάβει εύλογες διασφαλίσεις σχετικά με τη λειτουργία των διοικητικών διαδικασιών και των χρηματοπιστωτικών κυκλωμάτων στις δικαιούχες χώρες.

Οι επιχειρησιακές αξιολογήσεις επικεντρώνονται στα συστήματα διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, ιδίως στις διαδικασίες και στην οργάνωση των υπουργείων οικονομικών και των κεντρικών τραπεζών και, ειδικότερα, στη διαχείριση των λογαριασμών στους οποίους κατατίθενται τα κεφάλαια της ΕΕ. Επιπλέον, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στον τρόπο λειτουργίας των οργανισμών εξωτερικού ελέγχου, στην ανεξαρτησία τους, στα προγράμματα εργασίας τους και στην αποτελεσματικότητα των ελέγχων τους. Εξετάζονται επίσης οι διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων σε κεντρικό επίπεδο.

Το 2015 η Επιτροπή δρομολόγησε επιχειρησιακή αξιολόγηση στη Μολδαβία, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για πιθανή νέα πράξη ΜΧΣ. Η αξιολόγηση αυτή ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2016.

4.2. Εκ των υστέρων αξιολογήσεις

Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της ΕΕ, η Επιτροπή διενεργεί εκ των υστέρων αξιολογήσεις⁴ για την εκτίμηση του αντίκτυπου των προγραμμάτων ΜΧΣ. Οι κύριοι στόχοι είναι οι εξής:

- i. ανάλυση του αντίκτυπου στην οικονομία της δικαιούχου χώρας, ιδίως όσον αφορά τη βιωσιμότητα της εξωτερικής της θέσης·
- ii. αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας της δράσης της ΕΕ.

---

⁴ Όλες οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της ΓΔ ECFIN: http://ec.europa.eu/dgs/economy_finance/evaluation/completed/index_en.htm.

Μια εκ των υστέρων αξιολόγηση πράξης ΜΧΣ για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ξεκίνησε το 2014 και ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2015. Το 2015 δεν ξεκίνησε καμία εκ των υστέρων αξιολόγηση.

5. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ — ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το πρόγραμμα πράξεων ΜΧΣ για το 2016 έχει ως εξής:

- i. υλοποίηση των υπό εξέλιξη πράξεων ΜΧΣ, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Σε αυτές περιλαμβάνεται η εκταμίευση των τελευταίων δόσεων για τις πράξεις στη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Κιργιζίας και την Τυνησία, καθώς και των δύο τελευταίων δόσεων για την τρίτη πράξη στην Ουκρανία.
- ii. έγκριση πιθανών νέων προγραμμάτων, βάσει των αιτήσεων που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής από την Τυνησία, την Ιορδανία, τη Μολδαβία, την Αρμενία και την Αίγυπτο.

Όπως αναφέρεται ανωτέρω, τα ποσά των υφιστάμενων πράξεων ΜΧΣ για τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Κιργιζίας και την Τυνησία, καθώς και της πράξης ΜΧΣ ΙΙΙ για την Ουκρανία, προβλέπεται να εκταμιευθούν εξ ολοκλήρου το 2016. Ωστόσο, η πλήρης υλοποίηση των πράξεων στη Γεωργία και την Τυνησία εξαρτάται από την τήρηση των όρων πολιτικής που καθορίζονται στα αντίστοιχα μνημόνια συνεννόησης και από τις ικανοποιητικές επιδόσεις όσον αφορά την εφαρμογή του προγράμματος του ΔΝΤ.

Τον Αύγουστο του 2015, η Επιτροπή έλαβε από τις αρχές της Τυνησίας αίτηση για τη χορήγηση περαιτέρω στήριξης στο πλαίσιο ΜΧΣ, η οποία υποβλήθηκε εκ νέου τον Δεκέμβριο του 2015. Λαμβάνοντας υπόψη τις σοβαρές επιπτώσεις που έχει η κατάσταση της ασφάλειας στην οικονομία και στις εξωτερικές χρηματοδοτικές ανάγκες της Τυνησίας κατά τη διάρκεια μιας περιόδου παγίωσης της πολιτικής μετάβασής της, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 12 Φεβρουαρίου 2016, πρόταση δεύτερης πράξης ΜΧΣ ύψους έως 500 εκατ. EUR υπό μορφή δανείων. Η έγκρισή της από τους συννομοθέτες αναμένεται στα μέσα του 2016.

Συνεπεία των επιδεινούμενων οικονομικών και δημοσιονομικών συνθηκών στη Μολδαβία, τον Αύγουστο του 2015 ελήφθη αίτηση των εθνικών αρχών για χορήγηση στήριξης στο πλαίσιο ΜΧΣ. Προϋπόθεση για πιθανή πράξη ΜΧΣ αποτελούσε η συμφωνία νέου προγράμματος του ΔΝΤ. Ωστόσο, οι συζητήσεις σχετικά με την έναρξη νέου προγράμματος του ΔΝΤ και η έγκριση πρότασης της Επιτροπής για νέα πράξη ΜΧΣ στη Μολδαβία καθυστέρησαν λόγω της συνεχιζόμενης πολιτικής αστάθειας.

Τον Φεβρουάριο του 2014 η Επιτροπή έλαβε νέα αίτηση για ΜΧΣ από την Αρμενία. Ωστόσο, η κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών της Αρμενίας δεν κρίθηκε επαρκώς κρίσιμη ώστε να δικαιολογείται πρόταση της Επιτροπής για τη χορήγηση ΜΧΣ, παρά την έγκριση νέου χρηματοδοτικής ρύθμισης με το ΔΝΤ στις 7 Μαρτίου του 2014. Παρόλα αυτά, εξακολουθούν να υπάρχουν τρωτά σημεία, και η Επιτροπή συνεχίζει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την οικονομική και δημοσιονομική κατάσταση στην

Αρμενία, ιδίως στο πλαίσιο του απαιτητικότερου εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος με το οποίο βρίσκεται αντιμέτωπη η χώρα από τα τέλη του 2014.

Τον Νοέμβριο του 2012 η Αίγυπτος υπέβαλε εκ νέου αίτηση για τη χορήγηση ΜΧΣ συνολικού ύψους 500 εκατ. EUR. Η Επιτροπή εξέτασε το ενδεχόμενο υποβολής πρότασης, η οποία πιθανώς θα συνίστατο σε δάνειο ύψους 450 εκατ. EUR, σε συνδυασμό με επιχορήγηση ύψους 50 εκατ. EUR. Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2013 διεξήχθη επιχειρησιακή αξιολόγηση η οποία ανέλυσε τα χρηματοοικονομικά κυκλώματα και τους ελέγχους του συστήματος διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών της Αιγύπτου. Ωστόσο, η προτεινόμενη ΜΧΣ αναστάλη εν αναμονή της σύναψης, μεταξύ της Αιγύπτου και του ΔΝΤ, προγράμματος εκταμίευσης του ΔΝΤ και σε συνάρτηση με τις πολιτικές εξελίξεις στη χώρα από τον Ιούλιο του 2013 και μετά.

Όπως επισημαίνεται ανωτέρω, κατά τη διάρκεια της διάσκεψης του Λονδίνου, που πραγματοποιήθηκε στις 4 Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή δεσμεύθηκε να διαθέσει 2,4 δισ. EUR για την παροχή στήριξης σε χώρες που πλήττονται από την προσφυγική κρίση. Σε αυτή τη βάση και δεδομένων των εντεινόμενων δυσκολιών στην περιοχή, οι ιορδανικές αρχές εκδήλωσαν ενδιαφέρον για πράξη συνέχειας ΜΧΣ, και τον Μάρτιο του 2016 ελήφθη επίσημη επιστολή με την οποία ζητείτο η χορήγηση της εν λόγω συνδρομής.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρέχεται επισκόπηση αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών για επιχορηγήσεις ΜΧΣ κατά τα έτη 2014, 2015 και 2016 (προσωρινά στοιχεία). Οι προβλέψεις για το 2016 είναι εντελώς προκαταρκτικές και περιλαμβάνουν μόνον τις πράξεις ΜΧΣ για τις οποίες έχει υποβληθεί πρόταση απόφασης από την Επιτροπή ή η απόφαση έχει ήδη εγκριθεί από τους συννομοθέτες.

Στο τέλος του 2015, το συνολικό ποσό των εκκρεμών δανείων ΜΧΣ ανερχόταν σε 3 006 εκατ. EUR. Το ποσό αυτό είναι εγγυημένο από τον προϋπολογισμό της ΕΕ μέσω του Ταμείου Εγγυήσεων για εξωτερικές δράσεις⁵, το οποίο καλύπτει επίσης τις πράξεις εξωτερικής χρηματοδότησης στο πλαίσιο των δανείων της Ευρατόμ και της ΕΤΕπ. Το Ταμείο Εγγυήσεων τροφοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ σε ποσοστό 9 % επί των συνολικών εκκρεμών υποχρεώσεων στο τέλος κάθε έτους, αν και με χρονική υστέρηση δύο ετών. Οι εκταμιεύσεις δανείων ΜΧΣ αναμένεται να ανέλθουν σε σχεδόν 1,7 δισ. EUR το 2016, ποσό που θα αντιστοιχεί σε τροφοδότηση του Ταμείου Εγγυήσεων της τάξης περίπου των 149 εκατ. EUR το 2018. Τα στοιχεία αυτά, ωστόσο, δεν λαμβάνουν υπόψη ενδεχόμενες νέες πράξεις ΜΧΣ για τις οποίες η Επιτροπή δεν έχει ακόμη υποβάλει πρόταση.

---

⁵ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις εγγυήσεις που καλύπτονται από τον γενικό προϋπολογισμό.

Αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές για επιχορηγήσεις ΜΧΣ, εκταμιεύσεις δανείων ΜΧΣ 2014-2016 (σε EUR)

	2014	2015	2016 (προσωρινά στοιχεία)
Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων για επιχορηγήσεις στον προϋπολογισμό	60 000 000	77 955 000	79 669 000
Επιχειρησιακές αξιολογήσεις, μελέτες ΔΔΔΕ, εκ των υστέρων αξιολογήσεις	181 874	62 900	400 000
ΜΧΣ Δημοκρατία της Κιργιζίας (εγκεκριμένη απόφαση)	15 000 000		
ΜΧΣ Γεωργία (εγκεκριμένη απόφαση)	23 000 000		
Άλλες πιθανές πράξεις ΜΧΣ			θα οριστεί
Αναλήψεις υποχρεώσεων, σύνολο	38 181 874	62 900	400 000
Μη δεσμευθείσες πιστώσεις του προϋπολογισμού	21 818 126	77 892 100	79 269 000
Πιστώσεις πληρωμών για επιχορηγήσεις στον προϋπολογισμό	52 153 011	74 396 314	64 606 100
Επιχειρησιακές αξιολογήσεις, μελέτες ΔΔΔΕ, εκ των υστέρων αξιολογήσεις	179 806	29 806	62 900
ΜΧΣ Δημοκρατία της Κιργιζίας (εγκεκριμένη απόφαση)		10 000 000	5 000 000
ΜΧΣ Γεωργία (εγκεκριμένη απόφαση)		13 000 000	10 000 000
Άλλες πιθανές πράξεις ΜΧΣ			θα οριστεί
Πληρωμές, σύνολο	179 806	23 029 806	15 062 900
Μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις για πληρωμές επιχορηγήσεων	51 973 205	51 366 508	49 543 200
Εκταμιεύσεις δανείων ΜΧΣ			
Ουκρανία I (εγκεκριμένη απόφαση)	360 000 000	250 000 000	
Ουκρανία II (εγκεκριμένη απόφαση)	1000 000 000		
Γεωργία (εγκεκριμένη απόφαση)		10 000 000	13 000 000
Ιορδανία (εγκεκριμένη απόφαση)		180 000 000	
Τυνησία (εγκεκριμένη απόφαση)		200 000 000	100 000 000
Δημοκρατία της Κιργιζίας (εγκεκριμένη απόφαση)		5 000 000	10 000 000
Ουκρανία III (εγκεκριμένη απόφαση)		600 000 000	1200 000 000
Τυνησία II (εγκεκριμένη πρόταση)*			350 000 000
Άλλες πιθανές πράξεις ΜΧΣ			θα οριστεί
Εκταμιεύσεις δανείων ΜΧΣ, σύνολο	1360 000 000	1245 000 000	1673 000 000

* Μόνο δύο από τις τρεις δόσεις αναμένεται να εκταμιευθούν το 2016. Η εκταμίευση της τελευταίας δόσης έχει προγραμματιστεί για το 2017.